

Lars Olav Skårberg

YRKESKADE

– forsikring og trygd

Yrkesskade

Lars Olav Skårberg

Yrkesskade

– *forsikring og trygd*

Andre utgave

ÇAPPELEN DAMM AKADEMISK

© CAPPELEN DAMM AS, Oslo, 2024

ISBN 978-82-02-26954-8

2. utgave, 1. opplag 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Cappelen Damm AS er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Enhver bruk av hele eller deler av utgivelsen som input eller som treningskorpus i generative modeller som kan skape tekst, bilder, film, lyd eller annet innhold og uttrykk, er ikke tillatt uten særskilt avtale med rettighetshaverne.

Bruk av utgivelsens materiale i strid med lov eller avtale kan føre til inndragning, erstatningsansvar og straff i form av bøter eller fengsel.

Omslagsdesign: Cappelen Damm AS

Sats: Bøk Oslo AS

Trykk og innbinding: Livonia Print Sia, Latvia

www.cda.no

akademisk@cappelendamm.no

*Hvis en bok og et hode støter sammen og det klinger hult, kan man da alltid
være sikker på at det er i boken?*

Georg Christoph Lichtenberg (1743–1799)

Denne utgaven av Yrkesskade dediseres til juristen, filosofen, opprøreren, humanisten og inspiratoren Nils Kristian Sundby (1942–1978). Sundby begynte sin eksamensbesvarelse om culpanormen i erstatningsretten våren 1964 med ordene «Mennesket setter pris på frihet». I 1974 utga Sundby doktoravhandlingen Om normer. Det er vel få, eller kanskje ingen andre juridiske doktoravhandlinger som er gjenstand for debatt og polemikk nærmere 50 år etter utgivelsen.

Forord

I de tjue årene som er gått siden førsteutgaven ble utgitt i 2003, er det kommet til mye rettspraksis, også fra Høyesterett. Mange av vurderingene i førsteutgaven viste seg å holde mål, om enn ikke alle. Foruten korrigeringer har rettsutviklingen gjort det naturlig å utvide boken. Samlet sett utgjør andreutgaven en betydelig omskrivning.

Førsteutgaven ble skrevet med Marianne Reusch som medforfatter. Etter at Marianne spesialiserte seg på fast eiendoms rettsforhold og friluftsjuss, med doktoravhandling og bokutgivelser på andre områder enn yrkesskade, falt det i min lodd å videreføre yrkesskadeboken.

Det er tatt med en del alminnelig erstatnings-, trygde- og forsikringsrett i boken, siden rettigheter ved yrkesskade i betydelig grad utledes av bakgrunnsretten. Ulempen ved at boken blir mer omfangsrik, oppveies forhåpentligvis av at man får et mer komplett bilde av yrkesskaderettighetene.

I denne utgaven er de fleste kildehenvisninger utenom lov skilt ut i noter. Tanken er at det gjør boken lettere å lese. Mer enn to tusen noter med kildehenvisninger gjør boken nyttig for praktikerer. I kapittel 4 om skader og sykdommer, og i kapittel 15 om straff, måtte imidlertid kildehenvisninger tas inn i teksten. Framstillingen ble så knyttet opp mot avgjørelser at det var u hensiktsmessig å ta henvisningene inn i noter.

Takk til ledelsen ved juridisk avdeling i LO, som uforbeholdent har støttet opp om bokskrivningen. Og takk til Yvonne wifey, som i egenskap av yrkesskadeadvokat har vært sparringspartner underveis i prosjektet, og som har båret over med at familiefrier ble til bokfrier. Takk også til leger og advokatkolleger som har bidratt med innspill. Ingen nevnt – ingen glemt.

Noen må likevel nevnes. Stor takk til professor Bjarne Askeland, som har lest manuskriptet og kommet med verdifulle råd og tips. Jeg takker også arbeidsmedisiner Ebba Wergeland for inspirerende utveksling av synspunkter. Advokat Kjell Inge Ambjørndalen er jeg også stor takk skyldig, for diskusjoner om de vanskeligste juridiske spørsmålene. Videre takker jeg produksjef Fredrik T. Skancke i Fremtind Forsikring for opplysninger knyttet til tegning av yrkesskadeforsikring. Sist, men ikke minst, takk til redaktør Unn Kløve i forlaget, som til tross for at hun er lydhør for forfatterens mer eller mindre velbegrunnede ønsker, til enhver tid har stålkontroll på prosjektet.

Boken er ført à jour per desember 2023.

Oslo, januar 2024

Lars Olav Skårberg

Innholdsoversikt

Kapittel 1	
Innledning	25
Kapittel 2	
Bakgrunnen for yrkesskedeforsikringsloven	60
Kapittel 3	
Yrkesskedeforsikringslovens dekningsområde	67
Kapittel 4	
Skade og sykdom som regnes som yrkesskade.....	104
Kapittel 5	
Erstatning utenom yrkesskedeforsikringsloven	213
Kapittel 6	
Tariffavtaler om yrkesskadeerstatning	251
Kapittel 7	
Medvirkning og svik.....	279
Kapittel 8	
Sykepenger, arbeidsavklaringspenger, uføretrygd og AFP	298

Kapittel 9	
Utmåling av erstatningen	319
Kapittel 10	
Årsakssammenheng og bevis	441
Kapittel 11	
Regress, refusjon og samordning	529
Kapittel 12	
Foreldelse og meldefrister	546
Kapittel 13	
Saksbehandlingen	584
Kapittel 14	
Tvisteløsning	648
Kapittel 15	
Straff	688

Innhold

Forord	9
---------------------	---

Kapittel 1

Innledning	25
-------------------------	----

1.1 Forsikringsplikten	25
1.2 Yrskesskedeforsikringslovens ufravikelighet	27
1.3 Forsikringsavtalen og forsikringsvilkårene	28
1.4 Tegning av forsikringen	29
1.5 Manglende forsikring og forsikringssselskaps konkurs	32
1.6 Rettskildebildet	34
1.6.1 Trygdereglene	34
1.6.2 Erstatningsreglene	37
1.7 Skadeomfanget	40
1.8 Reformarbeid, lovforslag og lovendringer	42
1.9 Kort om rettigheter i arbeidsforholdet ved yrkesskade	50
1.10 Underdekning ved standardisert yrkesskadeerstatning	52
1.11 Yrkesskadedekning i noen nordiske naboland	57

Kapittel 2

Bakgrunnen for yrkesskedeforsikringsloven	60
--	----

2.1 Eldre historikk	60
2.2 Nyere historikk fram mot yrkesskedeforsikringsloven	62
2.3 Hensynene bak yrkesskedeforsikringsloven	64
2.4 Læren om aksept av yrkesrisiko	65

Kapittel 3

Yrkesskadeforsikringslovens dekningsområde	67
3.1 Geografisk virkeområde.....	67
3.2 Loven dekker bare skader oppstått i arbeidsforhold	69
3.2.1 Arbeidstakerbegrepet.....	69
3.2.2 Arbeidstakerbegrepet og noen særskilte grupper	76
3.2.3 Arbeidsgiver	78
3.2.4 Utvidet dekning	78
3.2.5 Unntak fra forsikringsplikt i arbeidsforhold.....	79
3.3 Tidsmessig avgrensning – konstateringsproblematikken.....	80
3.3.1 Konstateringstidspunktet – dekning etter loven.....	80
3.3.2 Konstateringstidspunktet – ansvarlig forsikringsselskap...	84
3.4 Kravene til arbeidssituasjonen.....	90
3.4.1 Innledning.....	90
3.4.2 Vilkåret om at skaden må ha skjedd i arbeid	91
3.4.3 Vilkåret om at skaden må ha skjedd på arbeidsstedet	96
3.4.4 Vilkåret om at skaden må ha skjedd i arbeidstiden.....	102

Kapittel 4

Skade og sykdom som regnes som yrkesskade.....	104
4.1 Innledning	104
4.2 Det markerte arbeidsulykkesbegrepet.....	106
4.3 Det avdempede arbeidsulykkesbegrepet.....	107
4.4 Belastningslidelser	109
4.5 Forholdet mellom trygdereglene og erstatningsreglene	110
4.6 Arbeidsulykkesbegrepet – generelle momenter	112
4.6.1 Avgrensning mot langtrukket hendelsesforløp.....	112
4.6.2 Kumulativ virkning av flere enkelthendelser	112
4.6.3 Forsettlig og uaktsomt påført skade	113
4.6.4 Normal yrkesrisiko i vedkommende arbeid.....	114
4.6.5 Uerfarenhet og ung alder	115
4.6.6 Spesielt belastende arbeidssituasjon	116
4.6.7 Tidspress.....	117
4.6.8 Skadehendelsens alvorlighet og risikoens omfang	118
4.6.9 Skadens karakter og omfang.....	119
4.6.10 Risiko utenfor den alminnelige yrkesrisikoen	120
4.6.11 Arbeid utenfor ordinære arbeidsoppgaver	122
4.6.12 Skadelidtes subjektive oppfatning av situasjonen	123

4.7	Kraftanstrengelser	124
4.7.1	Personløft – særlig i omsorgsarbeid	124
4.7.2	Generelt om løft utenom personløft	126
4.7.3	Løft og bæring av særlig tunge gjenstander	128
4.7.4	Løft av uventet eller ukjent vekt	130
4.7.5	Arbeid under vanskelige forhold	132
4.7.6	Skyving og trekking av særlig tunge gjenstander	135
4.8	Trening og øvelser	137
4.8.1	Idrett og treningsaktiviteter	137
4.8.2	Øvelser	141
4.8.3	Krav til ulykkesmoment for militærpersonell	143
4.9	Fall, hopp og rykk etc.	144
4.9.1	Fall	144
4.9.2	Hopp	144
4.9.3	Rykk, glipp eller bråstopp	145
4.10	Psykiske påkjenninger	146
4.10.1	Generelt om psykiske påkjenninger og belastninger	146
4.10.2	Ran, overfall og katastrofer	148
4.10.3	Beskyldninger	148
4.10.4	Omorganiseringer, arbeidspress og konflikter	149
4.10.5	Mobbing og trakassering	150
4.10.6	Trusler	151
4.10.7	Andre skremmende eller sjokkerende opplevelser	152
4.10.8	Sammenfatning	153
4.11	Noen skadetyper i arbeidsulykkessaker	154
4.11.1	Komplekst regionalt smertesyndrom (CRPS)	154
4.11.2	Nevropatier	156
4.11.3	Hodeskader og post commotio	156
4.11.4	Sensitisering	159
4.11.5	Nakkeslengskader	160
4.11.6	Prolapser	161
4.11.7	Fibromyalgi	162
4.11.8	Epikondylitt	163
4.11.9	Kneskader	164
4.11.10	Skuldskader	164
4.11.11	Ankelskade ved overtråkk	165
4.11.12	Skade ved strømstøt og strømgjennomgang	167
4.11.13	Posttraumatisk stresslidelse (PTSD)	169

4.12	Yrkessykdomsbegrepet.....	169
4.12.1	Innledning.....	169
4.12.2	Sykdommer ved forgiftning og kjemisk påvirkning.....	170
4.12.3	Allergiske og idiosynkratiske hudsykdommer.....	180
4.12.4	Allergiske og idiosynkratiske lungesykdommer.....	181
4.12.5	Stråleskader.....	184
4.12.6	Hørselsskader.....	185
4.12.7	Lungesykdommer som skyldes finfordelte stoffer.....	189
4.12.8	Vibrasjonsbetingede sykdommer i armer og hender.....	196
4.12.9	Sykdommer som skyldes endring i barometertrykket.....	197
4.12.10	Sykdommer som skyldes smitte.....	198
4.12.11	Sykdommer som skyldes yrkesrelatert vaksinasjon.....	202
4.12.12	Klimasykdommer og epidemiske sykdommer.....	203
4.13	Følgeskader til yrkesskade og yrkessykdom.....	204
4.14	Annen skade og sykdom – «sikkerhetsventilen».....	205

Kapittel 5

	Erstatning utenom yrkesskadeforsikringsloven.....	213
5.1	Arbeidsgiverens ansvarsfrihet.....	213
5.2	Erstatning ut over yrkesskadeforsikringsloven – oversikt.....	214
5.3	Aktuelle ulovfestede ansvarsgrunnlag.....	216
5.4	Krav mot arbeidsgiveren.....	217
5.4.1	Skadetilfeller konstatert før yrkesskadeforsikringsloven ...	217
5.4.2	Andre skader utenfor yrkesskadeforsikringsloven.....	218
5.4.3	Ansvarsbegrensning i form av aksept av yrkesrisiko.....	219
5.4.4	Betydningen av immunitetsregelen i ftrl. (1966) § 11-12 ...	221
5.5	Oppreisning.....	222
5.5.1	Innledning.....	222
5.5.2	Oppreisning når arbeidsgiveren er en juridisk person.....	223
5.5.3	Minstevilkåret om utvist grov uaktsomhet.....	224
5.6	Andre forsikringsordninger.....	225
5.6.1	Personalforsikringer med erstatningsliknende dekning....	225
5.6.2	Ulykkesforsikring, livsforsikring og uføreforsikring.....	226
5.6.3	Rettshjelpsforsikring.....	228
5.7	Bilansvar.....	228
5.8	Pasientskade.....	232
5.9	Produktansvar.....	233
5.10	Voldserstatning.....	234

5.11	Lisensforsikring	236
5.12	Forsikring av «annen sykdom»	240
5.13	Psykisk belastningsskade fra internasjonale operasjoner	242
5.14	Erstatningsordning for vernepliktige under førstegangstjeneste ...	246
5.15	Erstatningsordning for politiet	247

Kapittel 6

Tariffavtaler om yrkesskadeerstatning	251
6.1 Innledning	251
6.2 Yrkesskadebestemmelsene i staten	253
6.3 Yrkesskadebestemmelsene på Spekter-området	260
6.4 Yrkesskadebestemmelsene i HTA kommunal sektor	263
6.5 Yrkesskadebestemmelsene i Oslo kommunes overenskomster	275

Kapittel 7

Medvirkning og svik	279
7.1 Betingelsene for å avkorte ved skadelidtes medvirkning	279
7.2 Krav om forsett eller grov uaktsomhet	285
7.3 Avkortningen	287
7.4 Forsikringssvik	293

Kapittel 8

Sykepenger, arbeidsavklaringspenger, uføretrygd og AFP	298
8.1 Oversikt	298
8.2 Sykepenger	298
8.2.1 Hovedlinjer	298
8.2.2 Sykepenger ved yrkesskade/-sykdom	300
8.3 Arbeidsavklaringspenger	301
8.3.1 Hovedlinjer	301
8.3.2 Arbeidsavklaringspenger ved yrkesskade/-sykdom	305
8.4 Uføretrygd	310
8.4.1 Hovedlinjer	310
8.4.2 Uføretrygd ved yrkesskade/-sykdom	313
8.5 Avtalefestet pensjon (AFP)	318

Kapittel 9

Utmåling av erstatningen	319
9.1 Oversikt	319

9.2	Forholdet mellom trygd og erstatning	320
9.2.1	Innledning.....	320
9.2.2	Betydningen av folketrygdens vedtak.....	320
9.2.3	Grunnbeløpets betydning for erstatningsberegningen	321
9.3	Tingskade.....	322
9.4	Ménerstatning.....	322
9.4.1	Innledning.....	322
9.4.2	Hva ménerstatningen skal dekke	323
9.4.3	Ménerstatning etter folketrygdloven	323
9.4.4	Ménerstatning etter skadeserstatningsloven	328
9.4.5	Ménerstatning etter yrkesskedeforskriften.....	333
9.5	Oppreisning	338
9.6	Utgiftserstatning	340
9.6.1	Innledning.....	340
9.6.2	Generelle utgangspunkter ved utmålingen.....	342
9.6.3	Utgifter ved opphold på institusjon	344
9.6.4	Utgifter ved tilpasning av bolig.....	345
9.6.5	Utgifter ved pleie og omsorg.....	345
9.6.6	Utgifter ved arbeidshjelp i hjemmet.....	346
9.6.7	Utgifter i forbindelse med fritidsaktiviteter	347
9.6.8	Transportutgifter	347
9.6.9	Medisinutgifter	348
9.6.10	Utgifter til medisinsk behandling.....	348
9.6.11	Treningsutgifter	350
9.6.12	Utgifter ved anskaffelse av hjelpemidler	351
9.6.13	Utgifter ved økte leveomkostninger	351
9.6.14	Utgifter ved opphold i bedre klima	352
9.6.15	Utgifter ved juridisk bistand og medisinske vurderinger	352
9.6.16	Utgifter ved medlemskap i interesseorganisasjon	357
9.6.17	Begravelsesutgifter	357
9.6.18	Tredjeperson tap.....	357
9.6.19	Utmåling av grunn- og hjelpestønad.....	357
9.6.20	Erstatning for utgifter etter yrkesskedeforskriften	358
9.7	Erstatning for lidt ervervstap	360
9.7.1	Beregningen.....	360
9.7.2	Inntekt uten skaden	366
9.7.3	Inntekt med skaden.....	372
9.7.4	Skattespørsmål.....	375

9.7.5	Bortfall av evnen til å utføre hjemmearbeid	376
9.8	Erstatning for framtidig ervervstap	377
9.8.1	Innledning.....	377
9.8.2	Individuell utmåling.....	378
9.8.3	Beregning etter yrkesskedeforskriften.....	383
9.8.4	Fastsetting av inntektstrinn.....	386
9.8.5	Inntektstrinnene – grunnerstatningen.....	388
9.8.6	Alderstilpasning av erstatningen	390
9.8.7	Tilpasning av erstatningen til uføregrad	391
9.8.8	Tap som opphører etter noen år	395
9.8.9	Standarderstatning og arbeidstakere fra lavkostland.....	396
9.8.10	Tap som oppstår noe inn i framtiden	397
9.8.11	Framtidig tap som endrer seg	398
9.8.12	Pårørende og nærståendes inntektstap	398
9.8.13	Skattemessige forhold	399
9.8.14	Avgrensning mellom lidt og framtidig tap.....	400
9.9	Forsørgertapserstatning.....	403
9.9.1	Innledning.....	403
9.9.2	Kretsen av de erstatningsrettslig vernede	404
9.9.3	Tapsberegningen	405
9.9.4	Erstatning for utgifter	406
9.9.5	Forholdet til annen erstatningsutmåling	406
9.9.6	Individuell beregning av forsørgertapet.....	407
9.10	Renter	408
9.11	Fradrag knyttet til tapsbegrensningsplikten	412
9.12	Fradrag for forsikringsutbetalinger av annen art	415
9.12.1	Innledning.....	415
9.12.2	Standardisert mot individuell erstatning.....	415
9.12.3	Fradrag ved standarderstatning.....	416
9.12.4	Fradrag i individuelt utmålte poster	417
9.12.5	Kravet til kompensasjonsrelevans.....	419
9.12.6	Nærmere om «kan-fradrag»	419
9.12.7	Fradrag for utbetaling under pensjonsforsikring.....	421
9.12.8	Fradrag for utbetaling under ulykkesforsikring	421
9.12.9	Fradrag for utbetaling under uføreforsikring.....	422
9.13	For mye utbetalt erstatning	422
9.14	Revisjon og etteroppgjør	423
9.14.1	Innledning.....	423

9.14.2	Gjenopptak etter folketrygdloven	423
9.14.3	Etteroppgjør etter skadeserstatningsloven § 3-8.....	423
9.14.4	Etteroppgjør etter avtalerettslige regler	425
9.14.5	Etteroppgjør etter yrkesskadeforskriften	428
9.15	Forlods uttak av erstatningen ved felleseieskifte	439

Kapittel 10

Årsakssammenheng og bevis	441
10.1 Oversikt	441
10.2 Folketrygdlovens årsakskrav	443
10.2.1 Oversikt	443
10.2.2 Folketrygdlovens årsakskrav ved arbeidsulykker.....	445
10.2.3 Folketrygdlovens årsakskrav ved yrkessykdommer.....	449
10.2.4 Folketrygdlovens årsakskrav ved følgeskader	459
10.2.5 Folketrygdlovens årsakskrav ved ménerstatning	460
10.2.6 Folketrygdlovens årsakskrav ved utgiftsdekning	461
10.2.7 Folketrygdlovens årsakskrav ved uføreytelser	462
10.3 Årsakskravet i den alminnelige erstatningsretten	465
10.3.1 Innledning.....	465
10.3.2 Betingelselæren.....	466
10.3.3 Uvesentlighetslæren ved samvirkende skadeårsaker	468
10.3.4 Selvstendig virkende skadeuavhengige årsaker	470
10.4 Årsakskrav i yrkesskadeforsikringsloven.....	471
10.5 Årsakskravet i forsikringsretten	474
10.6 Årsakssammenheng – kasuistikk	474
10.6.1 Innledning.....	474
10.6.2 Nakkesleng- og andre bløtvevsskader	475
10.6.3 Prolaps, skiveforandringer, ryggsmarter, radikulopati.....	482
10.6.4 Løsemiddelskader	484
10.6.5 Kvikksølvskader.....	486
10.6.6 Hudlidelser.....	488
10.6.7 Lungelidelser.....	489
10.6.8 Sensitisering	490
10.6.9 Hørselsskader	492
10.6.10 Strømstøt og strømgjennomgang	492
10.6.11 Post commotio og lette hodeskader	493
10.6.12 Komplekst regionalt smertesyndrom (CRPS)	495
10.6.13 Posttraumatisk stresslidelse (PTSD).....	496

10.7	Krav om adekvans.....	497
10.7.1	Innledning.....	497
10.7.2	Påregnelighet.....	499
10.7.3	Avledede og indirekte årsaksforhold.....	502
10.7.4	Andre momenter.....	503
10.8	Beviskrav.....	504
10.8.1	Innledning.....	504
10.8.2	Sammenhengen med og forskjellen fra årsakskrav.....	504
10.8.3	Bevisføringsplikten.....	505
10.8.4	Kravet til bevisets styrke.....	506
10.8.5	Beviskravet – alminnelige bevisprinsipper.....	511
10.8.6	Kravet om bevis for årsakssammenheng.....	512
10.8.7	Kravet om bevis for arbeidsulykke.....	514
10.8.8	Bevis for yrkessykdom etter yrkesskadeforsikringsloven...	517
10.8.9	Bevisregelen i yforsl. § 11 andre ledd.....	519
10.8.10	Bevisbyrden.....	524
10.9	Kritikken av kumulative årsaks- og beviskrav.....	525

Kapittel 11

Regress, refusjon og samordning	529
11.1 Innledning.....	529
11.2 Arbeidsgiverens regresskrav.....	530
11.3 Forsikringsselskapers regresskrav.....	531
11.4 Yrkesskadeforsikringsforeningens regresskrav.....	538
11.5 Regresskrav ved utbetalinger etter yforsl. § 6.....	539
11.6 Regressansvarets betydning for skadelidte.....	541
11.7 Folketrygdens regress- og refusjonskrav.....	542

Kapittel 12

Foreldelse og meldefrister	546
12.1 Hovedlinjer og oversikt.....	546
12.2 Foreldelse etter yrkesskadeforsikringsloven.....	547
12.2.1 Innledning.....	547
12.2.2 Utgangspunktet for friststart.....	549
12.2.3 Kunnskap om skaden.....	551
12.2.4 Kunnskap om den ansvarlige.....	555
12.2.5 Beregning av treårsfristen.....	557
12.3 Foreldelse av yrkesskadekrav etter tariffavtaler.....	557

12.4	Foreldelse av krav ved annet lovfestet erstatningsgrunnlag.....	559
12.5	Foreldelse av krav etter alminnelige erstatningsregler	560
12.6	Foreldelse av andre yrkesskaderelaterte forsikringskrav.....	560
12.7	Foreldelse av yrkesskaderelaterte trygdekrav	561
12.8	Fristavbrudd.....	562
12.8.1	Innledning.....	562
12.8.2	Fristavbrudd etter varslingsreglene.....	563
12.8.3	Andre former for fristavbrudd	567
12.8.4	Virkningen av fristavbrudd	571
12.9	Strafferettslig foreldelse	572
12.10	Forsikringsrettslige melde- og klagefrister	573
12.10.1	Innledning.....	573
12.10.2	Meldefristene i forsikringsavtaleloven.....	573
12.10.3	Klagefristene i forsikringsavtaleloven	576
12.11	Meldefrist etter folketrygdloven	579

Kapittel 13

Saksbehandlingen.....	584	
13.1	Oversikt	584
13.2	Innledende saksbehandling.....	585
13.2.1	Skademelding til Arbeidstilsynet.....	585
13.2.2	Skademelding og krav til folketrygden.....	585
13.2.3	Skademelding til forsikringsselskap	588
13.3	Trygdeetatens utredning av saken	591
13.4	Forsikringsselskapets utredning av saken.....	597
13.4.1	Utgangspunkter.....	597
13.4.2	Skademelding og fullmakt til å innhente opplysninger	598
13.4.3	Dokumentinnhenting.....	599
13.4.4	Skadelidtes opplysningsplikt	601
13.4.5	Medisinsk spesialistutredning	602
13.4.6	Bruk av rådgivende lege.....	610
13.4.7	Andre sakkyndigvurderinger	611
13.4.8	Inntektsopplysninger.....	611
13.4.9	Andre opplysninger	612
13.4.10	Bruk av utreder.....	613
13.4.11	Skadelidtes innhenting av opplysninger.....	614
13.4.12	Bruk av advokat på skadelidtsiden	615
13.5	Krav mot forsikringsselskapet og forhandlinger.....	617

13.6	Krav til framdrift i trygde- og forsikringssaken	624
13.7	Erstatning akonto fra forsikringsselskapet	625
13.8	Vedtak og oppgjør	627
13.8.1	Trygdeetatens vedtak	627
13.8.2	Forsikringsselskapets «vedtak» og oppgjør	631
13.9	Etikk og etikette i saksbehandlingen	638
13.9.1	Innledning.....	638
13.9.2	I forbindelse med saksutredningen	638
13.9.3	Under forhandlingene	641
13.9.4	Ved avtaleslutning.....	644
13.9.5	I forbindelse med søksmål.....	644
13.9.6	Andre etikkspørsmål.....	646

Kapittel 14

Tvisteløsning	648	
14.1	Innledning	648
14.2	Klage og anke i trygdesaker	648
14.3	Trygderetten.....	652
14.3.1	Innledning.....	652
14.3.2	Trygderettens kompetanse og saksbehandling.....	654
14.3.3	Domstolsprøving av Trygderettens kjennelser	660
14.3.4	Gjenopptak av trygdesak.....	662
14.3.5	Avgjørelsens betydning i forsikringssaker.....	663
14.4	Nemnder	664
14.4.1	Finansklagenemnda.....	664
14.4.2	Offentlige nemnder	666
14.4.3	Interne nemnder i forsikringsselskapene	667
14.5	Domstolsbehandling.....	668
14.5.1	Innledning.....	668
14.5.2	Fastsettelses- eller fullbyrdelsessøksmål.....	668
14.5.3	Valg av verneting.....	672
14.5.4	Plikter før sak reises.....	674
14.5.5	Rettsmekling.....	675
14.5.6	Plikten til å legge fram helseopplysninger	679
14.5.7	Medisinsk sakkyndige.....	679
14.5.8	Tolkningstvister på forsikringsrettens område	683
14.6	Andre former for tvisteløsning	683
14.6.1	Voldgift	683

14.7	Sakskostnader ved nemndsbehandling og rettssak.....	684
14.7.1	Forsikrings sak som blir rettssak	684
14.7.2	Nemndsbehandling.....	684
14.7.3	Trygdesak som bringes inn for lagmannsretten.....	685
14.7.4	Behandlingsgebyrer ved rettssak	686
14.7.5	Rettskjøpsforsikring.....	686
14.7.6	Bistand fra fagforening	687
14.7.7	Fri rettskjøp etter rettskjøpsloven	687

Kapittel 15

Straff	688
15.1 Innledning og oversikt.....	688
15.2 Straffansvar for arbeidsgiver	688
15.2.1 Yrkesskadeforsikringsloven.....	688
15.2.2 Straffeloven.....	689
15.2.3 Folketrygdloven.....	690
15.2.4 Arbeidsmiljøloven	690
15.3 Straffansvar for arbeidstakere	693
15.3.1 Straffeloven.....	693
15.3.2 Arbeidsmiljøloven	693
15.4 Straffansvar for skadelidte	694
15.4.1 Straffeloven.....	694
15.4.2 Folketrygdloven.....	696
Litteratur	697
Lov- og forskriftsregister	702
Rettspraksis	716

Lov- og forskriftsregister

Lover

Lov 17. mai 1814 Kongeriket Norges Grunnlov	
§ 102	681
Lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven) (opphevet)	
§ 48 a	689
§ 48 b	689
§ 239	693
Lov 22. mai 1902 nr. 11 om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden	
§ 25	65, 280
Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven)	
§ 1	653
§ 2	653
§ 38	672
§§ 106–108	645
§ 108	680
§ 151	568
§ 153	568
§ 165	569
§ 218	651
§ 224	353
Lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåter for tvistemål (tvistemålsloven) (opphevet)	
§ 322a	657, 658
Lov 31. mai 1918 nr. 4 om avslutning av avtaler, om fuldmagt og om ugyldige viljeserklæringer (avtaleloven)	
§ 4	632
§ 6	633
§ 36	424, 425, 426, 432, 434, 439

Lov 6. juni 1930 nr. 20 om forsikringsavtaler (opphevet)	
§ 24.....	625
§ 25.....	535
Lov 27. juni 1947 nr. 10 om ulykkestrygd for arbeidere ved norske bedrifter på Svalbard	
§ 2.....	90
Lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn (sjømannspensjons- trygdloven)	
§ 5.....	367
Lov 18. juli 1958 nr. 2 om offentlige tjenestetvister (tjenestetvistloven)	
§ 1.....	255
Lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd (yrkesskadetrygdloven)	61, 221
Lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjer (bilansvarslova)	366, 423
§ 1.....	228, 231, 465
§ 4.....	229, 465
§ 6.....	231, 362, 403
§ 7.....	230, 231, 284
§ 8.....	231
§ 10.....	32
§ 13.....	539
§ 17.....	32
§ 19.....	540, 559
Lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere (sykepleierpensjonsloven)	
§ 13.....	215
Lov 17. juni 1966 nr. 12 om folketrygd (folketrygdloven) (opphevet)	
kap. 11.....	43, 61
§ 11-1.....	110
§ 11-4.....	107, 110, 517
§ 11-8.....	323
§ 11-12.....	62, 221
§ 14-9.....	579, 583, 588
§ 14-19.....	582
Lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til trygderetten (trygderettsloven)	
§ 1.....	655
§ 2.....	652
kap. 2.....	653
§ 7.....	653
§ 8.....	653
§ 9.....	650, 654
§ 10.....	650
§ 11.....	649, 654
§ 12.....	648, 654
§ 13.....	649, 655
§ 14.....	655
§ 15.....	653, 656
§ 18.....	651, 653, 656
§ 19.....	655

§ 20.....	655, 656
§ 21.....	657, 658
§ 25.....	352
§ 26.....	648, 653, 660, 672, 674
§ 27.....	658, 662, 663
§ 29.....	355, 597, 656
§ 30.....	654, 686
§ 37.....	653
Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)	
§ 11.....	596
§ 11 a.....	624
§ 12.....	596, 651
§ 13.....	596
kap. IV.....	250
§ 17.....	505, 655
kap. V.....	250
§ 24.....	654
kap. VI.....	250, 648
§ 28.....	648
§ 29.....	650
§ 31.....	651
§ 32.....	649, 651
§ 35.....	630
§ 36.....	261, 352, 355, 597, 652, 662, 685, 687
§ 41.....	661
Lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning (skadeserstatningsloven)	
§ 1-1.....	234
§ 1-3.....	234
§ 1-5.....	220, 221
§ 2-1.....	71, 74, 75, 78, 109, 213, 216, 218, 222, 465, 532, 587
§ 2-3.....	532
kap. 3.....	418, 632
§ 3-1... 229, 239, 319, 332, 341, 342, 358, 359, 362, 363, 366, 367, 369, 372, 373, 375, 376, 377, 378, 395, 399, 400, 403, 412, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 529, 530, 542, 543, 612	
§ 3-2.....	319, 322, 328, 329, 332, 333, 334, 390, 644
§ 3-2 a.....	401
§ 3-4.....	319, 403, 404, 407
§ 3-5.....	26, 222, 223, 234, 319, 338, 339
§ 3-6.....	223
§ 3-7.....	238, 530, 531, 534, 535, 537, 539, 542, 543, 548
§ 3-8.....	423, 434, 439
§ 3-9.....	328, 337, 379, 632
§ 3-10.....	333, 338, 407
§ 5-1.....	65, 221, 247, 280, 281, 283, 285, 287, 288, 289
§ 5-2.....	234, 340, 533, 539, 542
§ 5-3.....	534

Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven).....	231, 258, 272, 410, 412
§ 2.....	409, 410, 411
§ 3.....	410
Lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. (arbeidsmiljøloven) (opphøvet)	
§ 3.....	71
§ 13.....	51
§ 21.....	585
Lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven)	
§ 2.....	259, 274, 548, 562
§ 3.....	259, 260, 262, 274, 275, 547, 558, 559
§ 9.....	259, 260, 274, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 554, 555, 556, 558, 559, 560
§ 10.....	548, 561
§ 14.....	567, 572
§ 15.....	567, 571, 572
§§ 15–19.....	569, 571
§ 16.....	568, 569, 571, 572, 666, 667
§ 19.....	569, 571, 578
§ 21.....	568, 571, 572
§ 22.....	571
§ 24.....	546
§ 28.....	569
§ 29.....	557
Lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp (rettshjelploven)	687
§ 1.....	687
§ 11.....	687
§ 16.....	687
Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven)	
§ 252.....	696
Lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (rettsgebyrloven)	
§ 10.....	686
Lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie (ferieloven)	
§ 5.....	370
§ 10.....	370, 373
Lov 23. desember 1988 nr. 104 om produktansvar (produktansvarsloven)	
§ 1-2.....	233
§ 2-1.....	233
§ 2-2.....	233
§ 2-3.....	233
§ 2-5.....	233
§ 2-7.....	547, 559
§ 3-5.....	32
Lov 16. juni 1989 nr. 65 om yrkesskadeforsikring (yrkesskadeforsikringsloven)	
§ 1.....	67, 68, 69, 71, 78, 219, 231, 322
§ 2.....	71, 72, 78, 79, 91
§ 3.....	26, 27, 32, 52, 53, 64, 213, 548, 556, 688

§ 4.....	28, 29, 30, 32, 293, 601, 614, 635
§ 5.....	33, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 213, 255, 264, 265, 336, 386, 532, 540, 556, 570, 590, 618
§ 6.....	33, 539, 540, 590
§ 7.....	32, 33, 69, 83, 87, 214, 531, 539, 540, 543, 556, 557, 570
§ 8.....	26, 32, 33, 64, 83, 87, 213, 214, 222, 229, 230, 233, 282, 338, 389, 531, 532, 533, 534, 537, 538, 539, 540, 541, 548, 560, 612, 613
§ 9.....	41, 65
§ 10.....	67, 90, 91, 97, 121, 215, 218, 520, 556, 663, 669, 671
§ 11....	46, 89, 104, 105, 107, 109, 110, 111, 115, 120, 128, 169, 187, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 214, 215, 218, 243, 248, 254, 265, 282, 295, 335, 385, 441, 465, 471, 472, 486, 489, 497, 510, 517, 518, 519, 543, 556, 603, 669
§ 12.....	26, 52, 69, 70, 222, 243, 247, 319, 338, 341, 399, 403, 404, 560, 684
§ 13.....	38, 52, 82, 214, 243, 247, 249, 328, 341, 377, 389, 412, 471, 632
§ 14 ...	114, 231, 243, 247, 250, 279, 280, 282, 283, 284, 285, 287, 288, 289, 295, 412, 541, 694
§ 15 ...	243, 247, 250, 546, 547, 548, 549, 550, 556, 557, 563, 564, 566, 571, 573, 577, 588, 637
§ 16.....	27, 28, 437
§ 17.....	666
§ 18.....	28, 29, 38, 293, 295, 414, 625
§ 19.....	32, 572, 688, 689
§ 21.....	67, 80, 82, 83, 84, 87, 88, 214, 217, 221, 264, 265, 386
Lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (forsikringsavtaleloven)	
§ 1-2.....	577
§ 1-6.....	564
§ 2-2.....	294, 409, 573, 601, 631
§ 2-2 b.....	28
§ 3-2.....	540
§ 3-3.....	540
kap. 4.....	631
§ 4-2.....	293
§ 4-9.....	287
§ 4-14.....	631
§ 6-3.....	230
§ 7-6.....	29, 615
§ 7-7.....	29, 615
§ 8-1.....	294, 601
§ 8-2.....	402, 409, 506, 510, 568, 624, 625, 626, 632, 644
§ 8-4.....	409
§ 8-5.....	563, 573, 576, 577, 578
§ 8-6.....	548, 549, 558, 559, 563, 565, 566, 578
kap. 9.....	29, 564
§ 9-3.....	29
§ 9-8.....	29, 564, 589, 590
§ 13-9.....	273, 274, 287
§ 13-11.....	575
§ 13-13.....	296, 577
§ 18-1.....	293, 294, 295, 296, 601

§ 18-2	409, 506, 510, 644
§ 18-4	226, 270, 278, 409, 410, 414, 632
§ 18-5	273, 547, 560, 563, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 588, 589, 632
§ 18-6	273, 275, 546, 547, 548, 549, 556, 558, 559, 560, 561, 563, 565, 566, 571, 574, 578
§ 19-3	29
§ 19-6	236
§ 19-8	29
§ 19-9	411, 568, 575, 589
§ 20-3	564
§ 22-1	664
§ 22-2	664, 667
Lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap (ekteskapsloven)	
§ 61	439
Lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven)	
§ 501	560
Lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred	
§ 2	557
Lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven)	
§ 23 a	46, 247, 250
Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)	
§ 1-2	27
§ 1-8	75
§ 3-15	308, 386
§ 3-18	317
kap. 5	351
§ 5-4	348
§ 5-8	348
§ 5-14	348
§ 5-22	348
§ 5-25	321, 341, 347, 348, 351, 385, 446, 461, 660
§ 6-2	357
§ 6-3	347, 351, 357, 358
§ 6-3 a	351
§ 6-3 b	351
§ 6-4	345, 357
kap. 7	357
§ 7-5	357
§ 8-2	300
§ 8-4	298
§ 8-7	299
§ 8-9	300
§ 8-10	300, 373
§ 8-12	300, 301
§ 8-18	300
§ 8-20	530
§ 8-30	300
§ 8-33	361, 373

§ 8-36.....	300
§ 8-39.....	300
§ 8-46.....	300
§ 8-55.....	300, 301, 462, 463
kap. 10.....	351
§ 10-7.....	347
kap. 11.....	301, 306
§ 11-1.....	301
§ 11-2.....	301, 306
§ 11-3.....	301, 306
§ 11-4.....	106, 206, 301
§ 11-5.....	301, 302, 306, 307, 312
§ 11-6.....	301, 303, 309
§ 11-7.....	303
§ 11-10.....	303
§ 11-12.....	304
§ 11-13.....	306
§§ 11-13 til 11-18.....	303
§ 11-15.....	307
§ 11-19.....	304, 308
§ 11-20.....	304, 305
§ 11-22.....	305, 306, 307, 308, 309, 463
§ 11-23.....	305, 312
§ 11-26.....	305, 462
kap. 11 A.....	305
§ 11 A-4.....	305
kap. 12.....	35, 310, 385
§ 12-1.....	310
§ 12-2.....	313
§ 12-3.....	312, 313
§ 12-5.....	310, 311, 656
§ 12-6.....	170, 302, 311, 444
§ 12-7.....	311, 312
§ 12-8.....	312, 315
§ 12-9.....	312, 394
§ 12-10.....	312, 313, 423
§ 12-11.....	312, 316
§ 12-12.....	312
§ 12-13.....	312
§ 12-14.....	313, 423
§ 12-15.....	312, 313
§ 12-17.....	313, 314, 315, 316, 317, 385, 386, 394, 462, 464, 465, 629, 652, 660
kap. 13.....	34, 43, 52, 247, 279, 306, 313, 320, 321, 348, 351, 385, 449, 543
§ 13-2.....	35
§ 13-3.....	35, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 120, 135, 138, 140, 144, 145, 147, 148, 163, 171, 185, 199, 202, 203, 205, 243, 249, 253, 323, 441, 444, 445, 446, 449, 460, 580, 628, 652

§ 13-4.....	35, 104, 105, 110, 169, 170, 174, 176, 180, 191, 196, 197, 202, 204, 205, 253, 323, 441, 444, 445, 449, 450, 451, 453, 454, 455, 456, 460, 463, 471, 474, 485, 487, 488, 507, 517, 518, 519, 520, 525, 547, 579, 580, 583, 585, 603, 652, 690
§ 13-5.....	35, 255, 265, 308, 316, 326, 327, 580
§ 13-6.....	90, 91, 94, 97, 98, 99, 103, 121, 202, 254, 260, 306
§§ 13-6 til 13-13.....	35, 105, 455
§ 13-8.....	90, 103, 143, 254, 445, 580
§ 13-13.....	455
§ 13-14.....	35, 505, 508, 579, 580, 581, 582, 583, 585, 586, 587, 588
§ 13-15.....	35, 253
§ 13-16.....	35
§ 13-17.....	35, 258, 322, 323, 324, 327, 332, 334, 385, 460, 652
§ 17-12.....	317
kap. 19.....	383
§ 19-5.....	317
§ 19-8.....	317
§ 19-9.....	317
§ 19-16.....	317
§ 19-20.....	317
kap. 20.....	383
kap. 21.....	584, 648
§ 21-1.....	584, 648, 649
§ 21-2.....	586
§ 21-3.....	459, 592, 595, 696
§ 21-4.....	592, 593, 595, 640, 690
§ 21-4 b.....	592, 593, 640
§ 21-6.....	423
§ 21-7.....	592
§ 21-10.....	624
§ 21-12.....	648, 649, 650, 654, 660
§ 22-10.....	562
§ 22-13.....	326, 409, 547, 562, 583
§ 22-14.....	409, 547, 561, 562
§ 22-17.....	409
§ 23-2.....	68, 72
§ 23-8.....	543
§ 25-12.....	586, 690, 696
Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven)	
§ 17-1.....	539
Lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)	
§ 5-1.....	360, 375
§ 5-10.....	375, 399
§§ 5-11 til 2-13.....	368
§ 5-15.....	322, 399
§ 12-2.....	386

Lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) ..	347
§ 5-5.....	347
Lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighets- loven)	
§ 5-1.....	599
Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven)	
§ 15	608
§ 27	608
Lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven)	467
§ 1	203
§ 2	232
§ 3	203, 465
§ 4	232
§ 5	547, 559
§ 9	559
Lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretaks- sammenslutninger (konkurranseloven).....	30
Lov 2. juli 2004 nr. 59 om forsvarspersonell (forsvarspersonelloven) (opphevet)	
§ 12 b	242, 243, 244
Lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven)	
§ 25	689
§ 26	689
§ 27	572, 688, 689, 691
§ 28	688, 689, 690, 691
§ 86	572
§ 87	572
§ 264	234
§ 272	234
§ 273	234
§ 281	693
§ 328	234
§ 371	695
§ 375	641, 688, 695
§ 376	641, 688, 695
Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)	
§ 1-8	71
§ 2-3	547
§ 4-6	51
§ 5-2	547, 585
§ 5-3	547, 580, 585
§ 11-1	289
§ 15-7	50
§ 15-8	50
§ 18-3	691
§ 19-1	689, 690, 694
§ 19-2	691, 693

Lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven)

§ 1-3	33, 659, 660
§ 3-3	651
§ 3-8	684
§ 4-3	674
§ 4-4	673
§ 4-5	673
§ 4-6	673
§ 5-2	569, 674
§ 5-4	674
§ 6-2	666, 667, 674, 675
§ 6-11	568, 674
§ 8-3	675
§ 8-4	675
§ 8-5	675, 677, 678
§ 8-6	678
§ 8-7	678
§ 15-1	670
§ 15-7	538
§ 15-9	569
§ 16-1	281, 668, 671
§ 18-3	568
kap. 20	352, 597, 617, 662, 684, 685
§ 20-2	597, 685
§ 20-5	662
§ 21-2	511
§ 21-2	477, 481, 528
§ 21-3	614
§ 22-3	679
§ 22-5	679
§ 22-7	614, 682
§ 23-2	681
§ 25-2	679, 682
§ 25-3	511, 679, 680
§ 25-4	681
§ 26-1	682
§ 26-3	682
§ 26-4	681, 682
kap. 27	682
§ 27-2	682

Lov 16. juni 2006 nr. 20 om arbeids- og velferdsforvaltningen (arbeids- og velferdsforvaltningsloven) (NAV-loven)

§ 14 a	301, 303, 304
--------------	---------------

Lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.

(helse- og omsorgstjenesteloven)	345, 346
--	----------

Lov 27. januar 2012 nr. 9 om arbeidstvister (arbeidstvisteloven)

§ 7	252
-----------	-----

§ 8.....	252
Lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven)	
§ 9-6	598, 640
§ 16-3	684
kap. 20A	34
Lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven)	
§ 9-9	376
Lov 12. august 2016 nr. 77 om verneplikt og tjeneste i Forsvaret m.m. (forsvarsloven)	
§ 33.....	247
§ 33 a.....	246, 247
§ 55.....	242, 243, 244
§ 56.....	244
Lov 1. juni 2018 nr. 23 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsloven)	636
§ 2.....	636
§§ 9–12.....	636
§ 10	636
§ 18	636
Lov 17. juni 2022 nr. 57 om erstatning fra staten til voldsutsatte (voldserstatningsloven)	49, 234
§ 1.....	234
§ 2.....	234
§ 4.....	234, 339
§ 6.....	234, 235
§ 7.....	235
§ 8.....	234, 509

Forskrifter

Forskrift 13. oktober 1989 nr. 1041 til lov om yrkesskadeforsikring	
pkt. I	68
pkt. I (1).....	68
pkt. I (3)	68
pkt. I (4)	68, 103
pkt. I (5)	73, 78, 79, 80
pkt. I (6)	68
pkt. III	33
pkt. IV	41
Forskrift 21. desember 1990 nr. 1027 om standardisert erstatning etter lov om yrkes- skadeforsikring (yrkesskadeforskriften).....	25, 27, 42, 47, 49, 52, 70, 215, 225, 226, 231, 242, 255, 256, 258, 263, 271, 328, 331, 333, 399
§ 1-1.....	389, 404
§ 1-2	52, 54, 247, 249, 320, 385, 386, 394, 543, 583
§ 1-3	321, 334, 388
§ 1-4.....	336, 359, 390, 405
kap. 2	284
kap. 2–4	319, 407
§ 2-1	52, 320, 341, 358, 406, 409, 410, 411, 412, 417, 589, 617, 684

§ 2-2.....	52, 320, 341, 358, 359, 416, 429, 432, 438
§ 2-3.....	52, 320, 360, 362, 366, 367, 369, 372, 395, 400, 401, 406, 409, 410, 411, 417, 432, 589
kap. 3.....	52, 320, 377, 383, 395, 412, 416, 432, 435
§ 3-1.....	52, 386, 387, 388, 473
§ 3-2.....	321, 366, 383, 386, 388, 390
§ 3-3.....	383, 390, 398
§ 3-4.....	383, 391, 392
§ 3-5.....	52, 395
kap. 4.....	320, 322, 333, 337, 416, 432
§ 4-1.....	52, 333, 335, 336
§ 4-2.....	321, 334, 336, 337
§ 5-1.....	321, 337, 392, 402, 423, 425, 426, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 437, 438, 439, 550, 551, 567, 632, 633, 670
kap. 6.....	70, 284, 319, 403, 406, 416
§ 6-1.....	52, 256, 321, 404, 405, 409, 411, 589
§ 6-2.....	52, 321, 404, 405, 406, 409, 411, 589
§ 6-3.....	321, 357, 405, 406, 416
§ 7-1.....	84
Forskrift 20. desember 1996 nr. 1161 til domstolLoven kapittel 11 (advokatforskriften)	
kap. 12.....	353
Forskrift 11. mars 1997 nr. 220 om yrkessykdommer, klimasykdommer og epidemiske sykdommer som skal likestilles med yrkesskade.....	43, 44, 185, 187, 190, 203, 205, 449, 450, 456, 489, 490, 517, 518, 519, 520, 521, 585
§ 1.....	184
§ 1 bokstav A.....	170, 178, 180, 181, 182, 189, 190, 191, 200, 204, 522
§ 1 bokstav B.....	178, 180, 181, 182, 183, 184, 521
§ 1 bokstav C.....	184, 204, 206
§ 1 bokstav D.....	89, 110, 185, 187, 522
§ 1 bokstav E.....	178, 182, 189, 190, 191, 522
§ 1 bokstav F.....	110, 156, 196
§ 1 bokstav G.....	197, 521
§ 1 bokstav H.....	198, 200, 201, 202, 204, 521
§ 1 bokstav I.....	202
§ 2.....	184
§ 2 bokstav A.....	203
§ 2 bokstav B.....	203, 204
§ 2 bokstav C.....	204
§ 2 bokstav D.....	204
Forskrift 25. mars 1997 nr. 270 om forsikringsbasert refusjon av trygdeutgifter ved yrkesskade og yrkessykdommer.....	543
§ 1.....	539, 543, 544
§ 2.....	544
§ 3.....	544
§ 4.....	543, 544
§ 5.....	544
Forskrift 21. april 1997 nr. 373 om menerstatning ved yrkesskade.....	187
§ 1.....	324

§ 2.....	188, 324, 325, 327
§ 3.....	324, 327, 329
§ 4.....	324, 326
Forskrift 20. desember 2005 nr. 1629 om pasienters betaling for opphold i opptreningsinstitusjoner og andre private rehabiliteringsinstitusjoner	
§ 2.....	350
Forskrift 28. juni 2007 nr. 814 om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler mv. (blåreseptforskriften)	348
Forskrift 22. desember 2009 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner	244
§ 1.....	244
§ 2.....	244
§ 3.....	244
§ 4.....	244
§ 4a.....	245
§ 4b.....	245
§ 5.....	245
§ 6.....	245
§ 7.....	246
§ 8.....	246
Forskrift 24. juni 2011 nr. 651 om klagenemnda for krav om erstatning og kompensasjon for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner	667
§ 13.....	356
Forskrift 20. september 2013 nr. 1097 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterforskriften)	
§ 27-2.....	600
Forskrift 5. desember 2014 nr. 1602 om uføretrygd fra folketrygden	
§ 3-2.....	317
§ 6-1.....	316
§ 6-2.....	315
§ 6-3.....	316
Forskrift 25. juni 2015 nr. 793 om pasienters, ledsageres og pårørendes rett til dekning av utgifter ved reise til helsetjenester (pasientreiseforskriften)	347
Forskrift 16. desember 2017 nr. 779 om verneplikt og heimevernstjeneste (vernepliktsforskriften)	
§ 77.....	246
Forskrift 24. juni 2017 nr. 997 om tjeneste for militært tilsatte og for sivilt tilsatte i Forsvarsdepartementet og underliggende etater (forsvarstilsatteforskriften)	
§ 44.....	243
kap. 10.....	244
§ 45.....	244
§ 46.....	244
§ 47.....	244
Forskrift 1. mars 2019 nr. 168 om pasientjournal (pasientjournalforskriften)	
§ 11.....	599
Forskrift 1. mars 2021 nr. 622 om menerstatning ved pasientskader.....	329

Forskrift 26. august 2022 nr. 1482 om kapitaliseringsrente etter skadeserstatnings- loven	379, 382
§ 2	326
HR-2023-2433-A (Myokardittdommen)	200, 519

Rettspraksis

Høyesterett

- Rt-1917-956 61
- Rt-1931-1906 467
- Rt-1933-509 65
- Rt-1933-931 469, 474, 683
- Rt-1937-568 470
- Rt-1937-793 65
- Rt-1938-626 71
- Rt-1939-45 70
- Rt-1940-82 (Nevrosedommen) 470, 499
- Rt-1940-424 70
- Rt-1949-688 61, 65
- Rt-1950-448 61, 65
- Rt-1951-687 344
- Rt-1952-228 287
- Rt-1955-872 70, 531
- Rt-1957-25 61, 65
- Rt-1959-525 556
- Rt-1960-357 71, 503
- Rt-1960-841 (Koppevaksine) 203
- Rt-1962-938 414
- Rt-1963-251 662
- Rt-1964-881 408
- Rt-1965-1309 377
- Rt-1966-163 71, 503
- Rt-1966-886 287
- Rt-1967-859 662
- Rt-1967-1182 550
- Rt-1968-878 (Steinblokkdommen) 229
- Rt-1969-51 287
- Rt-1969-90 346
- Rt-1969-520 287
- Rt-1969-806 289
- Rt-1972-1241 287
- Rt-1973-409 554
- Rt-1973-531 289
- Rt-1973-1268 70, 531
- Rt-1974-1160 526
- Rt-1975-82 413, 550
- Rt-1975-264 287
- Rt-1975-410 287
- Rt-1975-670 70, 344
- Rt-1976-909 413, 426
- Rt-1977-126 287
- Rt-1977-782 (Pallasdommen) 332
- Rt-1978-432 344
- Rt-1979-492 556
- Rt-1980-1061 (Akrylballdommen) 229
- Rt-1981-138 (Millionerstatningsdommen)
332, 379, 381
- Rt-1981-712 65
- Rt-1984-1044 (Tupperwaredommen) 71
- Rt-1985-46 414
- Rt-1985-211 296
- Rt-1985-1011 71
- Rt-1985-2011 509
- Rt-1986-381 (Krankenkassedommen) 542
- Rt-1986-1293 (Lastelemdommen) 229
- Rt-1989-131 224
- Rt-1990-829 (Hardangerjektdommen) 66, 221

- Rt-1990-1082 296
 Rt-1991-116 548
 Rt-1991-1303 (Gulvlukedommen) 280
 Rt-1992-64 (P-pilledom II) 466, 467, 468, 469, 508, 511, 525, 550, 556
 Rt-1992-534 76
 Rt-1992-603 550
 Rt-1993-954 75
 Rt-1993-1524 371, 378, 379, 381, 382, 383
 Rt-1993-1535 382
 Rt-1993-1538 363, 371, 378, 381, 413, 419
 Rt-1993-1547 320, 342, 343, 344, 345, 347, 349, 360, 414, 420, 422
 Rt-1994-25 410
 Rt-1994-190 550
 Rt-1994-1064 75
 Rt-1994-1440 (Sykkelrittdommen) 287, 288
 Rt-1995-209 223, 224
 Rt-1995-278 692
 Rt-1995-486 224
 Rt-1996-958 342, 343, 345, 347, 360, 381, 414
 Rt-1996-965 349
 Rt-1996-1134 260, 274, 321, 550, 551, 553
 Rt-1996-1635 296
 Rt-1997-1 468, 470, 499
 Rt-1997-149 (Sundaldommen) 280
 Rt-1997-168 577
 Rt-1997-390 375
 Rt-1997-771 336
 Rt-1997-786 218
 Rt-1997-883 (Skalledommen) 284, 340, 371, 381, 393, 509, 525
 Rt-1997-1044 361
 Rt-1997-1070 550
 Rt-1997-1807 (Cigna-dommen) 239, 683
 Rt-1998-198 410
 Rt-1998-565 50
 Rt-1998-587 550, 552, 553
 Rt-1998-639 408, 420
 Rt-1998-652 690
 Rt-1998-1565 (Nakkesleng I-dommen) 45, 161, 475, 477, 478, 492, 511, 512, 513, 526, 594, 679, 681
 Rt-1998-1916 70, 346, 358, 376, 384, 531
 Rt-1999-711 534, 535
 Rt-1999-887 224, 347
 Rt-1999-895 83, 87, 221
 Rt-1999-1066 679
 Rt-1999-1312 (Hjullasterdommen) 229
 Rt-1999-1382 420
 Rt-1999-1473 (Nakkesleng II-dommen) 112, 161, 319, 467, 468, 470, 471, 476, 481, 507, 525, 527
 Rt-1999-1495 363, 410, 421
 Rt-1999-1967 342, 344, 345, 347, 349, 360, 414, 420, 421
 Rt-2000-59 559
 Rt-2000-70 81
 Rt-2000-220 36, 98
 Rt-2000-418 (Nakkesleng III-dommen) 161, 467, 468, 476, 477, 498, 503
 Rt-2000-441 327, 332, 349, 379
 Rt-2000-620 (Inneklimadommen) 174, 497
 Rt-2000-915 (Disprildommen) 467, 470, 499
 Rt-2000-1028 95, 98
 Rt-2000-1338 81, 550, 552, 553, 556
 Rt-2000-1614 (Passiv røyk I-dommen) 282, 293, 467, 470, 472, 473, 523, 678
 Rt-2000-1756 (Arbeidsgiveravgiftdommen) 530, 531
 Rt-2000-1811 287
 Rt-2001-110 691
 Rt-2001-320 (Psykoinvaliditetdommen) 159, 467, 468, 469, 470, 479, 498, 499, 500, 503, 508, 525
 Rt-2001-337 413, 467, 471, 498
 Rt-2001-995 661
 Rt-2001-1303 (Gulvlukedommen) 217
 Rt-2001-1457 563, 567, 568, 574, 577, 578, 579
 Rt-2001-1646 (Kolsdommen) 60, 66, 110, 215, 218, 220, 281, 500
 Rt-2002-71 408
 Rt-2002-673 407
 Rt-2002-1283 (Damdommen) 280
 Rt-2002-1312 690
 Rt-2002-1436 261, 342, 343, 344, 345, 346, 414, 607, 648
 Rt-2002-1722 689
 Rt-2003-338 (Dykkerdommen) 371, 378, 393, 467, 470, 501, 509
 Rt-2003-557 (Politibildommen) 229
 Rt-2003-841 (Ménerstatningsdommen) 328
 Rt-2003-1358 (Psykologdommen) 328, 349, 371, 381, 409, 412, 414

- Rt-2003-1524 32
 Rt-2003-1546 217
 Rt-2003-1601 543
 Rt-2004-8 (Fotballspillerdommen) 53, 54, 320, 361, 386, 389, 394, 395, 400, 433
 Rt-2004-261 (Blodproppdommen) 39, 109, 206, 518
 Rt-2004-487 (Gravølddommen) 90, 91, 92, 93
 Rt-2004-499 224
 Rt-2004-878 614
 Rt-2004-1668 679
 Rt-2004-1816 (Skiltmakerdommen) 70, 369
 Rt-2005-65 70, 361
 Rt-2005-495 (Passiv røyk II-dommen) 307, 446, 457, 458, 461, 464, 505
 Rt-2005-769 (Pakke for pakke-dommen) 225, 271, 535, 536, 542
 Rt-2005-887 287
 Rt-2005-1322 510
 Rt-2005-1365 339
 Rt-2005-1714 283, 285, 287, 288
 Rt-2005-1757 (Skyggekjennelsen) 36, 106, 107, 108, 110, 111, 123, 127, 132, 664
 Rt-2006-684 385, 400, 407, 433
 Rt-2006-690 70, 217
 Rt-2006-735 444, 446, 461, 505
 Rt-2006-925 604
 Rt-2006-1099 287
 Rt-2006-1129 (Legedommen) 94, 95, 121
 Rt-2006-1642 (Fotballskadedommen) 36, 66, 106, 111, 114, 130, 137, 138, 139, 664
 Rt-2007-113 310
 Rt-2007-158 (Pseudoanfalddommen) 467, 468, 469, 498, 500, 502, 503
 Rt-2007-172 (Schizofrenidommen) 466, 467, 472, 497, 498, 499, 500, 503
 Rt-2007-721 348
 Rt-2007-785 689
 Rt-2007-815 661
 Rt-2007-877 563
 Rt-2007-882 (Pallekjennelsen) 110, 111, 122, 126, 127, 129
 Rt-2007-1370 (Prolapsdommen) 45, 161, 481, 482, 495, 512, 664
 Rt-2007-1415 (Nordsjødykker I-dommen) 239, 415, 416, 418
 Rt-2007-1458 75
 Rt-2007-1479 548, 549, 550, 551, 555, 567, 579
 Rt-2007-1648 690
 Rt-2007-1774 73
 Rt-2007-1815 310, 662
 Rt-2008-453 286, 287, 289
 Rt-2008-688 661, 662
 Rt-2008-1201 689
 Rt-2008-1360 338
 Rt-2008-1646 – HR-2008-2053-A (Bolteløftdommen) 45, 111, 123, 127, 128, 207
 Rt-2009-425 344, 347
 Rt-2009-619 686
 Rt-2009-920 75, 208, 525
 Rt-2009-1237 217, 220
 Rt-2009-1427 (Tinnitusdommen) 82, 88, 186, 206, 459, 460, 492
 Rt-2009-1485 92, 199, 200
 Rt-2009-1619 (Myggstikkdommen) 107, 118, 121
 Rt-2009-1626 (Musikklærerdommen) 108, 119, 122, 134, 140, 165
 Rt-2010-93 29, 75, 539, 540
 Rt-2010-113 310
 Rt-2010-252 662, 685
 Rt-2010-441 87
 Rt-2010-584 (Stutteridommen) 361, 369, 371, 509
 Rt-2010-1153 70, 399
 Rt-2010-1547 (Nakkesleng IV-dommen) 42, 159, 160, 161, 393, 414, 467, 476, 477, 478, 480, 498, 499, 501, 504, 509, 525, 526
 Rt-2011-368 (Kuldeskadedommen) 39, 208, 210
 Rt-2011-769 340
 Rt-2011-853 (Nordsjødykker III-dommen) 511
 Rt-2012-209 686
 Rt-2012-233 (Avstigningsdommen) 229
 Rt-2012-770 690, 691
 Rt-2012-929 – HR-2012-1232-A 100, 450, 451, 452, 453
 Rt-2012-1062 223
 Rt-2012-1515 229, 269, 406, 407
 Rt-2012-1773 340
 Rt-2012-1810 310, 656, 661

- Rt-2012-1864 (Encefalopatidommen) 517, 520, 521
- Rt-2012-1985 662
- Rt-2013-342 71, 73
- Rt-2013-354 (ferieloven) 71, 72, 75
- Rt-2013-484 408
- Rt-2013-557 305
- Rt-2013-645 (Ambulansesjåførdommen) 111, 112, 146
- Rt-2013-769 425, 426, 427, 433
- Rt-2013-1235 296
- Rt-2013-1308 (eksem) 82
- Rt-2013-1311 (støyskade) 82, 83, 474
- Rt-2013-1642 – HR-2013-2590-A (Kvikksølvdommen) 37, 100, 179, 450, 451, 452, 453, 457, 487, 517
- Rt-2014-379 683
- Rt-2014-392 333, 340
- Rt-2014-501 408
- Rt-2014-513 (Akeulykkedommen) 90, 92, 93, 94, 95, 102, 121
- Rt-2014-892 397
- Rt-2014-916 614
- Rt-2014-1084 682
- Rt-2014-1134 509
- Rt-2014-1203 (Kapitaliseringsrentedommen) 337, 358, 359, 379, 382, 383
- Rt-2014-1272 564
- Rt-2014-1334 680
- Rt-2015-9 680
- Rt-2015-141 287
- Rt-2015-226 680
- Rt-2015-475 75
- Rt-2015-577 623
- Rt-2015-606 281, 285
- Rt-2015-820 (Ménerstatningsdommen) 326, 329, 330, 336
- Rt-2015-1017 (Bagasjelukedommen) 229
- Rt-2015-1246 – HR-2015-2265 (MMR-vaksine) 203, 506, 524
- Rt-2015-1504 691
- HR-2007-1805-A 431
- HR-2009-1451-U 270
- HR-2016-293-A 82, 550, 552
- HR-2016-803-A 280
- HR-2016-899-A 568
- HR-2016-1366-A 72
- HR-2016-2017-A 630
- HR-2016-2399-A 550
- HR-2016-2492-A 339, 340
- HR-2016-2560-A (Kontainerdommen) 229
- HR-2016-2579-A 284, 508, 510
- HR-2017-352-A 71
- HR-2017-547-U 680
- HR-2017-1571-F 679
- HR-2017-1977-A 224, 286
- HR-2018-403-A 220
- HR-2018-557-A (Sensitiseringsdommen) 160, 161, 476, 479, 480, 490, 493, 501, 527
- HR-2018-874-A 509
- HR-2018-1036-A 102
- HR-2018-1612-A 565
- HR-2018-2080-A 71
- HR-2018-2344-A 298, 299, 508, 512, 661
- HR-2018-2371-A 78
- HR-2018-2427-A 224
- HR-2019-52-A 217
- HR-2019-318-A (RIB-ulykke) 216
- HR-2019-1153-A 426, 427, 439
- HR-2019-1225-A 506
- HR-2019-1257-U 301
- HR-2019-1969-A 369
- HR-2019-2336-A 300, 508, 512, 524, 661
- HR-2020-35-A 670
- HR-2020-169-U 671
- HR-2020-609-U 691
- HR-2020-1193-A 302, 661
- HR-2020-1262-A 236, 683
- HR-2020-1332-A 504
- HR-2020-1824-A 597, 687
- HR-2020-2175-A 34, 39, 673
- HR-2020-2332-A 425, 426, 432, 434, 435, 436
- HR-2021-267-U 430, 623
- HR-2021-726-U 680
- HR-2021-822-A (Bilbranndommen) 229
- HR-2021-966-A 614
- HR-2021-1205-U 671
- HR-2021-1279-U 679
- HR-2021-1338-A 283, 413
- HR-2021-2126-A 36
- HR-2021-2404-A 578
- HR-2021-2552-A 652
- HR-2022-390-A 51

- HR-2022-980-A 339
 HR-2022-1132-A 36, 349
 HR-2022-1503-U 683
 HR-2022-1820-A 328, 332
 HR-2022-2178-A (Brannmanndommen) 100,
 177, 191, 450, 451, 453, 454, 507
 HR-2022-2356-A 36
 HR-2023-268-A 36, 418
 HR-2023-877-A 550
 HR-2023-1035-A 339
 HR-2023-1108-A 71
 HR-2023-1796-A 285, 286, 288
 HR-2023-2433-A (Myokardittdommen) 200,
 519
- Lagmannsretten**
- RG-1980-32 623
 RG-1987-982 221
 RG-1995-226 567
 RG-1995-1021 337, 683
 RG-1995-1231 223, 340
 RG-1997-919 574
 RG-1998-1295 287, 288
 RG-1998-1642 77
 RG-2001-136 427
 RG-2001-1498 342, 347, 352
 RG-2003-27 92
 RG-2008-136 427
 LA-2003-195 692
 LA-2004-4630 558, 559
 LA-2007-18425 446
 LA-2007-135137 446, 447, 460
 LA-2007-182425 471
 LA-2008-8486 86
 LA-2008-55360 548
 LA-2008-105068 505, 508, 581, 582
 LA-2010-28384 501
 LA-2010-34788 556, 564
 LA-2010-100200 498
 LA-2010-114134 146
 LA-2010-169194 316
 LA-2011-152996 498
 LA-2013-170609 132
 LA-2014-82393 129
 LA-2014-131086 315
 LA-2015-56021 172
 LA-2015-114459 482
- LA-2015-203861 176
 LA-2016-13063 514
 LA-2016-77609 516, 582
 LA-2016-78080 159, 501
 LA-2016-201486 434, 436, 437
 LA-2017-34736 199
 LA-2017-45848 449
 LA-2017-91744 692
 LA-2017-99503 73, 76
 LA-2017-151379 478, 481
 LA-2017-192335 333
 LA-2018-4197 189
 LA-2018-014459 479
 LA-2018-99305 314
 LA-2018-100515 693
 LA-2018-193671 302
 LA-2019-8834-1 516
 LA-2019-33390 465, 662
 LA-2019-37763 237
 LA-2019-72672 479, 481, 491, 681
 LA-2019-102775 663
 LA-2019-123182-1 681
 LA-2019-123182-2 295, 510
 LA-2019-168352 510
 LA-2020-58931 179
 LA-2020-124219 129
 LA-2021-30202 503
 LA-2021-37595 391, 490, 519
 LA-2021-74763 167, 511
 LA-2021-85907 650
 LA-2021-107783 553
 LA-2021-132041 188, 411, 492
 LA-2021-161017 382
 LA-2022-78208 497, 581, 582, 583
 LA-2022-80213 339
 LA-2022-83508 211
 LA-2022-103956 159, 480, 482, 494, 681
 LA-2022-151934 452
 LA-2023-25799 478, 513
 LB-1995-1771 574
 LB-1998-483 94
 LB-1998-2708 556
 LB-1999-3342 352, 354
 LB-2000-1707 83, 86, 87
 LB-2000-2036 406
 LB-2000-3582 177
 LB-2001-1935 131

LB-2001-2790 271	LB-2013-135965 210
LB-2001-3483 311	LB-2013-164793 131, 134, 210, 414, 515
LB-2002-318 482	LB-2014-10232 660
LB-2002-485 409	LB-2014-47160 430, 435
LB-2002-2585 375	LB-2014-82045 316
LB-2002-3880 311	LB-2014-116515 159, 481, 494
LB-2003-9578 254	LB-2014-177239 391
LB-2003-10012 166	LB-2014-179993 397, 414
LB-2003-10628 174	LB-2015-50608 477
LB-2003-10763 350	LB-2015-50634 434
LB-2003-20265 350	LB-2015-98145 455, 487
LB-2004-10775 478	LB-2015-140947 661
LB-2005-660 630	LB-2015-186392 223, 692, 694
LB-2005-32441 352	LB-2016-10881 126, 211
LB-2005-67159 548	LB-2016-39383 40, 52, 54, 389
LB-2005-71041 692, 693	LB-2016-70178-1 679
LB-2006-75704 91	LB-2016-85121 478
LB-2006-81180 27, 74, 75	LB-2016-106683 482
LB-2006-81303 316	LB-2016-142935 513
LB-2006-106091 537	LB-2016-162903 92
LB-2006-124947 477	LB-2016-179244 330
LB-2007-8815 95	LB-2016-197978 656
LB-2007-16327 137	LB-2016-199906 477
LB-2007-125654 115, 122, 127	LB-2016-205769 583
LB-2008-62439 477	LB-2016-207245 74, 351, 352
LB-2008-71310 478	LB-2017-34736 118, 199
LB-2008-71320 446	LB-2017-36918 477
LB-2008-78183 132	LB-2017-46943 150
LB-2008-133370 266, 270, 271, 278	LB-2017-76912 479
LB-2009-43612 413	LB-2017-88100 145, 515, 516
LB-2009-88459 581	LB-2017-113622 481
LB-2009-106712 391	LB-2017-152746 501
LB-2009-108930 209	LB-2018-16633 477, 478
LB-2009-133190 478	LB-2018-99032 224
LB-2010-46294 478	LB-2018-133926 447
LB-2010-96458 355	LB-2018-134438 353
LB-2010-171278 150	LB-2018-137194 303
LB-2011-22284 477	LB-2018-152131 122, 133, 514
LB-2011-146023 515	LB-2018-162708 658
LB-2011-149652 480	LB-2018-163158 466, 481
LB-2012-12261 174	LB-2018-171251 481
LB-2012-48033 154	LB-2018-180876 303
LB-2012-53748 478	LB-2018-188881 477
LB-2012-96242 413	LB-2019-1879 157, 493, 494
LB-2012-136772 300	LB-2019-20240 661
LB-2013-7119 478	LB-2019-33038 159, 448, 661
LB-2013-35285 125, 515	LB-2019-51758 662

LB-2019-87069 169, 502
LB-2019-121940 95
LB-2019-129925 465
LB-2019-154406 462
LB-2019-161135 91, 95, 279
LB-2019-167362 284
LB-2019-182630 135, 136, 346, 377
LB-2020-16673 164, 459
LB-2020-38513 463
LB-2020-72501 110, 660
LB-2020-136157 481
LB-2020-178812 516
LB-2020-182980 563
LB-2020-187080 353, 380
LB-2021-16707 168, 493, 513
LB-2021-21068 89, 187, 206, 492, 520
LB-2021-36813 350
LB-2021-40703 411
LB-2021-57309 477
LB-2021-65580-1 682
LB-2021-65580-2 493, 495
LB-2021-96687 310
LB-2021-123043 420
LB-2021-140697 310
LB-2021-143620 329
LB-2021-154273 216, 397
LB-2021-169061 310
LB-2022-10777 659
LB-2022-21227 534
LB-2022-29660 384, 386, 514
LB-2022-35786 651
LB-2022-44144 302
LB-2022-84178 339
LB-2022-87052 304
LB-2022-90671 660
LB-2022-118666 299
LB-2022-124704 429, 436, 437
LB-2022-130861 502
LB-2022-134007 651
LB-2023-12601 496
LB-2023-22377 332, 338, 340
LB-2023-26689 401, 632
LB-2023-58557 111, 122, 144
LB-2023-66481 96, 99
LE-1999-00638 553
LE-2005-68189 254
LE-2005-150043 119
LE-2007-151476 477
LE-2008-109931 368
LE-2012-69172 501
LE-2013-70319-2 295
LE-2015-204186 166
LE-2016-55855 477
LE-2016-152452 477, 479, 501
LE-2016-170119 219
LE-2017-17179 129, 145, 516
LE-2017-167365 153
LE-2019-98808 142
LE-2020-22561 460
LE-2020-67950 86, 185, 509
LE-2021-79452 661
LE-2021-133151 164, 481
LE-2022-53138 310
LE-2022-71475 311
LE-2022-132046 136
LE-2022-142036 120
LE-2023-4402 144
LF-1994-115 352
LF-1999-464 108
LF-2002-10 102
LF-2004-41393 76
LF-2006-48105 116
LF-2006-133558 431
LF-2007-8566 692
LF-2007-8904 164
LF-2007-191538 446
LF-2008-73801 687
LF-2008-97516 130
LF-2008-156876 566
LF-2009-112884 122, 133, 581
LF-2010-5377 428
LF-2010-162175 596, 611
LF-2011-42663 126
LF-2011-93410 200
LF-2011-202111 128
LF-2013-34295 69
LF-2014-27016 304
LF-2015-199777 467
LF-2016-24202 173
LF-2016-27096 481
LF-2016-155765 95, 121, 144
LF-2016-183978 146, 514
LF-2017-35929 481
LF-2017-113499 651

LF-2017-117262	396	LG-2018-28048	623
LF-2018-189931	134, 210	LG-2018-102015	372
LF-2019-46570	685	LG-2019-60112	200
LF-2019-138554	135, 211	LG-2019-98836	125
LF-2020-118939	36, 658	LG-2019-101009	581, 587
LF-2020-165496	129	LG-2019-131989	503, 516
LF-2022-10194	166	LG-2020-8518	135, 211
LF-2022-15792	166	LG-2020-18466	479, 512
LF-2023-5509	407	LG-2020-29265	239, 418
LG-1994-775	223	LG-2020-44611	84, 119, 516
LG-1998-1465	135	LG-2020-64263	429, 435, 510
LG-2000-1291	346	LG-2020-87392	140
LG-2000-1877	413	LG-2020-137031	74
LG-2001-1119	439	LG-2020-144725	240
LG-2002-2512	692	LG-2020-145347	581
LG-2003-2	694	LG-2020-146128-2	360
LG-2003-2621	692	LG-2020-186659	661
LG-2003-9160	105, 109	LG-2021-7955	128
LG-2004-13857	266	LG-2021-18026	478
LG-2004-32049	150	LG-2021-34142	165, 516
LG-2004-66463 – LG-2005-65464	514, 515	LG-2021-34887	50, 159, 494, 495, 662
LG-2005-19411	316	LG-2021-98668	116
LG-2005-129773	558	LG-2021-142499	363, 414, 417, 490, 502, 513, 523
LG-2006-2006-1	446	LG-2021-149454	680
LG-2006-56767	186	LG-2022-356-2	395
LG-2007-112703	135	LG-2022-18023	164, 500, 516
LG-2007-165166	126	LG-2022-47334	155, 481, 491, 495, 498, 520
LG-2007-192302	470	LG-2022-78419	483
LG-2008-25615	74	LG-2022-129313	498
LG-2008-32704	204, 449, 460	LG-2023-67568	197
LG-2008-124827	120, 145	LH-1997-693	74
LG-2008-185317	551	LH-2001-1015	143
LG-2009-109175	137	LH-2003-18466	266
LG-2009-119082	118, 512, 513	LH-2005-119498	266, 275, 558, 559
LG-2011-36815	172	LH-2006-100824	349
LG-2011-53800	487	LH-2007-32323	694
LG-2011-143265	147	LH-2008-15477	446
LG-2011-153160	172, 173	LH-2008-32704	449
LG-2012-39274	96	LH-2008-185235	142
LG-2013-96472	203	LH-2009-45919	117
LG-2014-203611	178	LH-2009-51173	479
LG-2015-123051	455, 487	LH-2010-29074	695
LG-2016-87496	148, 152	LH-2010-151729	516
LG-2017-63061	315	LH-2011-57306	479, 500
LG-2017-87215	581, 582	LH-2013-48155	430, 435
LG-2018-17381	350	LH-2016-29759	481
LG-2018-21764	671		

LH-2017-37855 628
 LH-2017-159828-2 477
 LH-2017-197262 146, 481
 LH-2018-53677 368
 LH-2018-131771 481
 LH-2018-165646 301
 LH-2018-182535 456
 LH-2019-56522 94
 LH-2020-54575 153, 623
 LH-2020-169668 431, 435, 437
 LH-2021-46 658
 LH-2021-68484 478, 581, 582
 LH-2021-96175 97
 LH-2021-156522 454
 LH-2021-157878 324, 492
 LH-2022-132150 101
 LH-2022-157685 109, 133
 LH-2022-186960 477
 LH-2023-30745 552
 LH-2023-40680 686
 LH-2023-91242 662, 685

By-/herredsretten og tingretten

Oslo byrett 28. januar 1994 77
 Sandnes herredsrett 20. april 1994 (sak
 93-00087 A/04) 77, 538
 Oslo byrett 24. mai 1996 77
 TAHER-2015-73866 368
 TBERG-2005-141267 434
 TBERG-2018-176901 265
 TDRAM-2011-92048 694
 TJARE-2004-94558 206
 TKISA-2017-9040 694
 TLIST-2004-69532 354
 TNOST-2005-71800 689
 TNOVE-2017-202276 106
 TOSLO-2002-11139 352
 TOSLO-2003-17913 76
 TOSLO-2010-161425 74
 TOSLO-2010-195772 692
 TOSLO-2011-106972 692
 TOSLO-2011-187502 74
 TOSLO-2012-112802 368
 TOSLO-2014-10408 428
 TOSLO-2014-129199 623
 TOSLO-2015-12190 332
 TOSLO-2016-140780 152

TOSLO-2020-71310 368
 TOVRO-2012-22765 294, 295
 TROMS-2006-83957 692
 Nord-Troms tingrett 28. februar 2003 (sak
 02-2018 A) 274
 Trondheim tingrett 8. april 2003 (sak
 02-11211 A) 274

Arbeidsretten

ARD-1990-198 264
 ARD-1993-132 264, 268
 ARD-1995-268 252, 258
 ARD-2001-107 256, 261
 ARD-2001-260 266, 274, 576
 ARD-2005-116 275, 276
 ARD-2011-7 263
 ARD-2011-92 254, 266, 267
 ARD-2014-271 275
 ARD-2014-288 275
 ARD-2014-307 267
 ARD-2014-343 268

Trygderetten

TRR-1971-25 113, 279
 TRR-1971-48 92
 TRR-1971-1090 107
 TRR-1972-2706 98
 TRR-1973-832 144
 TRR-1983-1819 102
 TRR-1984-676 492
 TRR-1984-1179 135
 TRR-1984-1773 547, 579, 582, 588
 TRR-1984-2623 115
 TRR-1986-162 116
 TRR-1986-1302 116
 TRR-1986-1579 115
 TRR-1988-124 124
 TRR-1989-1677 139, 140
 TRR-1990-1225 117
 TRR-1991-1827 196
 TRR-1991-3314 117
 TRR-1992-3839 133
 TRR-1992-4780 129
 TRR-1992-4980 174
 TRR-1993-1314 165
 TRR-1993-2324 140
 TRR-1993-6230 196

TRR-1993-6630	94	TRR-2000-101	182
TRR-1993-6813	132	TRR-2000-798	195
TRR-1994-21	162	TRR-2000-1186	177
TRR-1994-456	119	TRR-2000-1194	177
TRR-1997-454	452	TRR-2000-1478	124
TRR-1997-1863	452	TRR-2000-1672	176, 456
TRR-1997-2234	194	TRR-2000-1919	147, 153
TRR-1997-3067	125	TRR-2000-2094	194, 195
TRR-1998-520	116	TRR-2000-2267	149
TRR-1998-1283	174	TRR-2000-2518	117
TRR-1998-1499	177	TRR-2000-3977	177
TRR-1998-1712	184	TRR-2000-4388	195
TRR-1998-2354	205	TRR-2000-4700	126
TRR-1998-2533	490	TRR-2000-4740	177
TRR-1998-2709	145	TRR-2000-4982	588
TRR-1998-2734	153	TRR-2000-5331	141, 142
TRR-1998-2739	205	TRR-2000-5384	131
TRR-1998-3221	149	TRR-2001-224	113, 148, 151
TRR-1998-3511	124	TRR-2001-532	117
TRR-1998-3591	196	TRR-2001-1109	97
TRR-1998-3719	182, 194	TRR-2001-1371	94
TRR-1998-3735	458	TRR-2001-1777	174
TRR-1998-3863	175	TRR-2001-2300	181
TRR-1998-3972	174	TRR-2001-3303	112, 148
TRR-1999-49	179	TRR-2001-4332	125
TRR-1999-235	195	TRR-2001-5423	150
TRR-1999-316	194	TRR-2001-6003	182
TRR-1999-794	140	TRR-2001-6118	183
TRR-1999-854	184	TRR-2001-6128	146
TRR-1999-970	179	TRR-2002-142	525
TRR-1999-1239	193	TRR-2002-945	449
TRR-1999-1409	459	TRR-2002-974	300
TRR-1999-1512	132	TRR-2002-977	204
TRR-1999-1799	118	TRR-2002-1439	125
TRR-1999-1800	136	TRR-2002-2816	315
TRR-1999-2723	194	TRR-2002-2876	94
TRR-1999-2748	179	TRR-2002-4074	177
TRR-1999-2881	492	TRR-2002-4090	129
TRR-1999-3133	182	TRR-2002-5455	183
TRR-1999-3412	140	TRR-2003-1632	95
TRR-1999-3729	205	TRR-2003-1720	112
TRR-1999-3756	100	TRR-2003-2122	150
TRR-1999-3927	174	TRR-2003-2471	94
TRR-1999-4194	184	TRR-2003-2779	183
TRR-1999-4965	196	TRR-2003-5962	446
TRR-1999-5138	131	TRR-2004-498	183
TRR-2000-95	113, 117, 279	TRR-2004-658	659

TRR-2004-1337	151	TRR-2007-955	659
TRR-2004-2264	183	TRR-2007-1436	119
TRR-2004-2664	183	TRR-2007-1934	94
TRR-2004-2863	188	TRR-2007-1970	449
TRR-2004-2910	124	TRR-2007-2152	659
TRR-2004-2921	188	TRR-2007-3685	182
TRR-2004-3281	94	TRR-2008-140	200
TRR-2004-3323	91	TRR-2008-247	149
TRR-2004-3640	124	TRR-2008-250	120
TRR-2004-4054	94	TRR-2008-957	94
TRR-2004-4190	188	TRR-2008-1019	196
TRR-2004-4274	188	TRR-2008-1132	97
TRR-2004-4441	131	TRR-2008-1288	446
TRR-2004-4939	182	TRR-2008-1476	449, 460
TRR-2004-4997	142	TRR-2008-1782	148
TRR-2004-4999	124	TRR-2008-1829	449
TRR-2005-171	99	TRR-2008-1979	150
TRR-2005-287	446	TRR-2008-1994	125
TRR-2005-641	311	TRR-2009-19	163, 449
TRR-2005-780	148	TRR-2009-70	97, 102
TRR-2005-819	165	TRR-2009-73	99
TRR-2005-976	120	TRR-2009-263	449
TRR-2005-1403	189	TRR-2009-465	95
TRR-2005-1578	188	TRR-2009-518	94
TRR-2005-1719	446	TRR-2009-539	99
TRR-2005-1803	163	TRR-2009-575	126
TRR-2005-1826	183	TRR-2009-611	150
TRR-2005-1851	124	TRR-2009-943	163
TRR-2005-2691	142	TRR-2009-1035	155
TRR-2005-2752	124	TRR-2009-1134	446
TRR-2005-3787	188	TRR-2009-1179	446
TRR-2005-4100	120, 131	TRR-2009-1404	94
TRR-2006-276	188	TRR-2010-13	95
TRR-2006-379	449	TRR-2010-27	102
TRR-2006-485	114	TRR-2010-114	150
TRR-2006-809	95	TRR-2010-157	129
TRR-2006-1575	95	TRR-2010-169	97
TRR-2006-1808	96	TRR-2010-426	92
TRR-2006-2007	97	TRR-2010-468	150
TRR-2006-2378	182	TRR-2010-801	136
TRR-2006-2717	659	TRR-2010-871	148
TRR-2006-2952	659	TRR-2010-950	99
TRR-2006-3126	97	TRR-2010-1036	514
TRR-2006-3666	190	TRR-2010-1129	155
TRR-2006-3938	92	TRR-2010-1152	98
TRR-2007-87	95	TRR-2010-1164	136
TRR-2007-615	124	TRR-2010-1298	98, 99

TRR-2010-1441	119	TRR-2013-202	191
TRR-2010-1466	148	TRR-2013-282	307
TRR-2010-1892	124	TRR-2013-852	191
TRR-2010-2300	95	TRR-2013-1002	129
TRR-2010-2397	200	TRR-2013-1564	131
TRR-2010-2539	154	TRR-2013-1594	582
TRR-2011-164	149	TRR-2013-1741	150
TRR-2011-181	117	TRR-2013-1748	309
TRR-2011-244	150	TRR-2013-1902	98
TRR-2011-259	140	TRR-2013-1911	126
TRR-2011-478	134	TRR-2013-1929	115, 128
TRR-2011-509	124	TRR-2013-1956	148
TRR-2011-545	141	TRR-2013-2067	182
TRR-2011-556	139	TRR-2013-2093	191
TRR-2011-704	120	TRR-2013-2195	120
TRR-2011-769	118	TRR-2013-2372	190, 191
TRR-2011-964	92	TRR-2013-2935	128
TRR-2011-1050	149, 150	TRR-2014-64	190
TRR-2011-1067	307	TRR-2014-116	180
TRR-2011-1119	134	TRR-2014-118	200
TRR-2011-1140	190	TRR-2014-244	197
TRR-2011-1333	306, 307	TRR-2014-584	455, 487
TRR-2011-1380	152	TRR-2014-860	203
TRR-2011-1455	129, 133	TRR-2014-1380	488
TRR-2011-1559	129	TRR-2014-1382	155
TRR-2011-1733	134	TRR-2014-1388	488
TRR-2011-1821	150	TRR-2014-1530	150
TRR-2011-1905	150	TRR-2014-1625	488
TRR-2011-1968	131	TRR-2014-1870	151
TRR-2011-1985	159	TRR-2014-1966	180
TRR-2011-2045	149	TRR-2014-2317	92
TRR-2011-2096	307	TRR-2014-2450	200
TRR-2011-2105	134	TRR-2014-2605	181
TRR-2012-63	145	TRR-2014-2667	203
TRR-2012-327	145, 165	TRR-2014-3009	106, 107, 143
TRR-2012-328	141, 142	TRR-2014-3127	155
TRR-2012-609	134	TRR-2014-3214	145
TRR-2012-667	124	TRR-2015-92	488
TRR-2012-761	181	TRR-2015-240	125
TRR-2012-889	183	TRR-2015-633	174
TRR-2012-1124	138	TRR-2015-1729	123
TRR-2012-1128	148	TRR-2015-1831	166
TRR-2012-1252	149, 153	TRR-2015-1929	197
TRR-2012-1564	98	TRR-2015-1973	125
TRR-2012-1654	99	TRR-2015-2085	128
TRR-2012-1926	582	TRR-2015-2729	196
TRR-2012-2458	150	TRR-2016-1700	311

TRR-2016-1947	150	TRR-2020-3815	659
TRR-2016-2128	464	TRR-2020-3823	482
TRR-2016-2651	464	TRR-2020-4092	122
TRR-2016-2654	464	TRR-2021-14	100, 101
TRR-2016-2977	99, 101	TRR-2021-404	455
TRR-2016-3458	166	TRR-2021-737	164, 482
TRR-2017-243	488	TRR-2021-1209	496
TRR-2017-356	99, 101	TRR-2021-1266	496
TRR-2017-966	455	TRR-2021-1785	162
TRR-2017-1308	102	TRR-2021-1981	496
TRR-2017-1769	141	TRR-2021-2340	120, 166
TRR-2017-2224	123	TRR-2021-2446	630
TRR-2017-3648	631	TRR-2021-2522	479
TRR-2018-1262	659	TRR-2021-2551	99
TRR-2018-1436	164	TRR-2021-2628	178
TRR-2018-1556	141	TRR-2021-2795	112
TRR-2018-1696	327	TRR-2021-2872	444
TRR-2018-2195	488	TRR-2021-3079	102
TRR-2018-2365	141	TRR-2021-3349	136, 279
TRR-2018-2697	314	TRR-2021-3351	125
TRR-2018-3018	141	TRR-2021-3498	140
TRR-2018-3043	631	TRR-2021-3508	152
TRR-2018-3222	631	TRR-2021-3604	205, 482
TRR-2019-115	153	TRR-2021-3687	513
TRR-2019-318	631	TRR-2021-3688	164
TRR-2019-321	200	TRR-2021-3789	631
TRR-2019-961	139	TRR-2021-3870	200
TRR-2019-1556	659	TRR-2021-3944	482, 495, 496
TRR-2019-2440	138	TRR-2021-3989	164, 482
TRR-2019-3829	482	TRR-2021-4009	153
TRR-2019-4233	118	TRR-2021-4058	133
TRR-2020-33	169	TRR-2021-4133	145
TRR-2020-139	203	TRR-2021-4231	126
TRR-2020-641	631	TRR-2021-4254	178
TRR-2020-674	631	TRR-2021-4299	447
TRR-2020-911	631	TRR-2021-4360	123
TRR-2020-1151	123	TRR-2021-4637	650
TRR-2020-1372	122	TRR-2022-160	92
TRR-2020-1441	482	TRR-2022-0330	659
TRR-2020-1685	487	TRR-2022-0341	659
TRR-2020-1983	659	TRR-2022-379	130
TRR-2020-2230	153	TRR-2022-955	650
TRR-2020-2389	97	TRR-2022-1285	445
TRR-2020-2560	444	TRR-2022-2791	114
TRR-2020-2667	138	TRR-2022-3148	659
TRR-2020-3205	444	TRR-2023-544	650
TRR-2020-3274	164, 482	TRR-2023-577	650

**Den europeiske
menneskerettsdomstol (EMD)**

Airey v. Ireland 1979 (6289/73) 686

Vilnes and others v. Norway (EMDN-2009-
52806 og EMDN-2010-22703) 39

Vukota-Bojic v. Switzerland 18. oktober
2016 (61838/10) 613

EU-domstolen

C-318/13 326

C-47/18 (Riel) 39, 674

C-70/20 106

EFTA-domstolen

E-11/20 102

